

SZÍNPOMPÁS DIGITÁLIS ÉRTÉKMENTÉS A KÖVETKEZŐ GENERÁCIÓKNAK

Beszédes népviseletek

Pántlika, aransujtás, pendely, menyecskekendő, hímzett kötény, ezüst pénzermékkal cifrázott, nyakba való lázsiás... Különleges helyszíneken fényképezett, szebbnél szebb Kárpát-medencei viseleteket vonultatnak fel a Folkpédia weboldal ötletgazdái. Küldetésük, hogy továbbörökítsék az utókorra a népi kultúra évszázados kincseit.

Módosné Almási Berta és Módos Máté (gyimesi)

SZÖVEG SZABÓ JUDIT
FOTÓ PAPP KORNÉL

Maksa Henrietta táncossal és Papp Kornél fotográfussal a tavalyi évad egyik utolsó, decemberi próbáján találkozunk Budapesten, a gyönyörűen felújított Hagyományok Házában. Maksa Henrietta – a fennállásának idén 70. évfordulóját ünneplő Magyar Állami Népi Együttes tagjaként – éppen a Csodaváró betlehe-

mes című darab egyik online bemutatott jelenetét próbálja. Az együttes ugyanis többek között a táncjáték részletével köszöntötte az nézőket karácsonykor, tekintve, hogy az előadások a Covid-járvány miatt elmaradtak.

Maksa Henrietta és Papp Kornél, akik egyébként a magánéletben is társai egymásnak, öt évvel ezelőtt közösen találták ki a Folkpédia weboldalt, amely a Kárpát-medence szebbnél szebb népviseleteit mutatja be különleges, nem mindennapi környezetben, Budapesten, a Szent István-bazilika előtt, a Várkert Bazárban és a Széchenyi lánc hídon, Szentendrén, a Virágok és kívánságok terén, Nyíregyházán, a Sóstói Múzeumfaluban, Ósükün, a Kerektemplomban, továbbá a tési

szélmalmoknál, a kassai dómnál, Gyöngyöspátán, Tardon, Hollókön, Erdélyben vagy éppen a New York-i Brooklyn híd lábánál. Többek között ezekről a helyszínekről kerülnek fel a Folkpédia oldalaira a tarka viseletbe öltöztetett lányok, menyecskék, menyasszonyok, asszonyok és párok.

– Az egész úgy kezdődött, hogy a Magyar Táncművészeti Egyetem hallgatójaként neves néptáncpedagógusokkal készítettem interjúkat, illetve a népi kultúra iránt elkötelezett szakemberekkel, akikkel megpróbáltuk összegyűjteni az aktuálisan fellelhető folklórprogramokat – meséli Maksa Henrietta, a népművészet ifjú mestere. – Elsősorban szülőföldem, a palócföldi Ecséd táncanyagát gyűjtöt-

Hetényi-Kulcsár Klára (dávodi)

Markella-Vörös Laura (cifra kalocsai)

tem szinte az utolsó utáni pillanatokban, hiszen ma már sajnos egyre nehezebb hiteles élő forrást találni. E munka kapcsán érlelődött meg bennem, milyen jó lenne minél több laikust megismertetni a magyar népi kultúra sokszínű világával, amelynek központi alkotóeleme a néptánc és a népviselet. Fontosnak tartottam azt is, hogy a viseletek bemutatásán keresztül felhívjuk a figyelmet a Kárpát-medence pompás épületeire és festői szépségű tájaira is.

A magyar népművészet és közművelődés kategóriában Junior Prima díjas szakember úgy látja, a fiatalokat a hagyományos módokon már nem könnyű megszólítani, ezért is találták ki, hogy különleges környezetbe helyezik képeiket.

– Ma már mi is szájhagyomány útján terjedünk, mint a népmesék – teszi hozzá Papp Kornél. Ő tősgyökeres fővárosiként voltaképpen párja hatására kezdett el komolyabban érdeklődni a népi kultúra iránt, de ma már fotográfusként rendszeres résztvevője a jelentősebb folklóreseményeknek. – Leginkább az inspirált ebben a közegben, hogy ma is mennyire élő és igényes az a kultúra, amelyet sokan téves általánosítás nyomán a falunapok táncmulatságaival azonosítanak. A mi első folkmodelljeink például a – Harangozó Gyula-díjas előadó- és táncpedagóguspár, *Kocsis Enikő és Fitos Dezső* által alapított – Fitos Dezső Társulat táncosai voltak. Kezdetől fogva törekszünk a szakmai hitelességre, nem ritka, hogy az adott tájegységhez szakmailag és érzelmileg is kötődő modellek a saját viseletükben „pózolnak” nekünk.

Maksa Henrietta szerint a népviselet sok mindent elárul a tulajdonos életkoráról, családi állapotáról vagy éppen a társadalmi státusáról, de még az adott településen élők anyagi helyzetéről is. A Leánytól az asszonnyá válásig... sorozatukkal éppen azt a változást kívánják megmutatni, amely a magyar lakta településeken élő nők fejviseletében következett be férjhez menésük után az elmúlt száz évben. Ezeket a fényképeket a legutóbbi Mesterségek Ünnepeinek plakátján is láthatta a közönség. Mivel azonban a vidéki lakosság számottevő része már polgári ruhát öltött, vagyis „kivetkőzött” a hagyományos népviseletből, a kortörténeti dokumentumként is értelmezhető öltözetek a feledés homályába vesznének, ha az utókor nem fordítana kellő figyelmet rájuk. Ez az értékmentés a Folkpédia valódi missziója. ■

Tóth Alma (Tápé)

Sosovicza Fanni (maglódi)

Németh Eszter (Hollókő)